

Sygn. akt VI GC 231/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Walus-Rzasa

Protokolant: st. sekretarz sądowy Magdalena Kamuda

po rozpoznaniu w dniu 19 stycznia 2016 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: K. J. (...) K. J.

przeciwko: (...) Spółka Akcyjna w W.

o zapłatę: 155.053,80 zł

I. oddala powództwo,

II. zasądza od powoda K. J. (...) K. J. na rzecz pozwanego (...) Spółka Akcyjna w W. kwotę 3.617,00 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VI GC 231/15

UZASADNIENIE

Powód K. J. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) K. J. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 155.053,80 zł z ustawowymi odsetkami od 21 czerwca 2015r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że w ramach zamówienia nr (...) wykonał dla pozwanego zlecenie dotyczące wynajmu dźwigu, który to sprzęt pracował na budowie wykonywanej przez pozwanego. Za wykonane usługi powód wystawił fakturę vat nr (...) a także załączył do pozwu szczegółowe karty pracy sprzętu w okresie od 1 kwietnia do 30 kwietnia 2015r.

Powód zawarł z S. J. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą Kancelaria (...) w K. umowę upoważniającą tą kancelarię do odzyskania swoich należności od strony pozwanej. Firma windykacyjna wezwała pozwanego do zapłaty kwoty objętej pozwem jednakże pozwany nie zapłacił należności z faktury.

Powód wystawił fakturę korygującą do faktury (...), korekta obejmowała wpisanie do faktury numeru zamówienia a także faktury korygującej K. 7 korygującą datę sprzedaży i płatności.

W sprzeczności od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania.

Pozwany przyznał, że powód świadczył na rzecz strony pozwanej usługi dźwigiem na budowie kanałów spalin i wentylatorów wspomagających w ramach budowy instalacji odsiarczania spalin w Elektrowni (...). W trakcie wykonywania pracy dźwigiem operator powoda uszkodził rurociągi wody amoniakalnej.

O zaistniałym zdarzeniu pozwany poinformował powoda wskazując jednocześnie, że naprawy uszkodzonych rurociągów może dokonać tylko wykonawca tej instalacji z uwagi na okres gwarancji, pozwany poinformował także powodowa, że kosztami naprawy zostanie obciążony powód. Wraz z informacją o wyrządzeniu szkody pozwany przesłał na adres powoda korespondencję prowadzoną w tej sprawie z generalnym wykonawcą i zamawiającym. Powód został również poinformowany o prognozowanym koszcie naprawy uszkodzonych rurociągów. Ponadto pozwany poinformował, że ostateczna wartość szkody zostanie ustalona po zakończeniu naprawy, która powinna się zakończyć w lipcu 2015r. Wtedy też równowartość odszkodowania zostanie potrącona z wynagrodzenia powoda. Ponadto pozwany wskazał, iż wielokrotnie informował powoda o konieczności zawieszenia wzajemnych rozliczeń do czasu zakończenia naprawy uszkodzonych rurociągów i ustalenia ostatecznej wysokości szkody. Powód nie kwestionował faktu wyrządzenia szkody przez swojego pracownika, jak również faktu odpowiedzialności za wyrządzoną szkodę, jednak mimo, iż jego wynagrodzenie za wykonane usługi nie przekraczało kwoty prognozowanego kosztu naprawy (szkody) sprawę o zapłatę skierował do windykacji a następnie wytoczył proces. Pozwany wskazał, że na wezwanie do zapłaty przesłane przez kancelarię windykacyjną udzielił wyczerpującej odpowiedzi - co jednak nie powstrzymało powoda przed wystąpieniem na drogę postępowania sądowego.

W dniu 17 lipca 2015r. pozwany otrzymał fakturę za naprawę uszkodzonej przez powoda instalacji. Ostateczna wartość szkody została ustalona po zakończeniu naprawy na kwotę 247.230,00 zł. W dniu 20 lipca 2015r. pozwany wystawił powodowi fakturę nr (...) za naprawę uszkodzonych instalacji oraz złożył oświadczenie o potrąceniu kwoty wynikającej z tej faktury z należnościami powoda objętymi między innymi tym pozwem.

W odpowiedzi na powyższe powód przyznał, że faktycznie jego pracownicy w trakcie realizacji zlecenia uszkodzili rurociąg jednakże wszelką z tego tytułu odpowiedzialność przejął na siebie ubezpieczyciel – (...) SA, na podstawie polisy OC wykupionej przez powoda. Przy czym jak wskazał powód kwestionował odpowiedzialność za szkodę, w tym sensie, że wskazał ubezpieczyciela jako zobowiązanego do naprawienia zaistniałej szkody. Nie jest też prawdą aby pozwany informował powoda o tym, że równowartość odszkodowania zostanie potrącona z należnego mu odszkodowania. W imieniu ubezpieczyciela szkodę likwidowała firma (...) Spółka z o.o. Podmiotem zobowiązanym więc do wypłaty odszkodowania za wyrządzoną szkodę był wyłącznie ubezpieczyciel, z którym jednak jak twierdzi powód pozwany nie współpracował mimo otrzymania informacji o likwidacji szkody przez ubezpieczyciela zarówno od powoda jak i (...) S.A.

Na rozprawie w dniu 19 stycznia 2016r. strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska. Pełnomocnik powoda przyznał, że otrzymał wszystkie dokumenty dotyczące szkody już po wytoczeniu powództwa. Powód podniósł, że nie uczestniczył w negocjacjach dotyczących wysokości szkody dlatego też nie dokonywał w tym zakresie zarzutów korespondencyjnie w pismach procesowych w stosunku do strony pozwanej, przyjmując, że zostanie to rozstrzygnięte w toku postępowania. Powód podtrzymał zarzut braku współpracy z ubezpieczycielem ze strony pozwanego odnośnie dostarczenia potrzebnych dokumentów do likwidacji szkody a także przyznał, że ubezpieczyciel wypłacił odszkodowanie w kwocie około 8.000 zł a strona powodowa nie zaskarżyła tej decyzji. Powód podniósł też, że kompensata wzajemnych należności nastąpiła w toku postępowania dlatego też pozwany jest stroną przegrywającą spór. W przypadku uwzględnienia potrącenia wniósł o zasądzenie odsetek od kwoty 155.053,80 zł od dnia 21 czerwca 2015r. do dnia dokonania potrącenia tj. do 20 lipca 2015r. oraz kosztów procesu. Pozwany w związku z powyższym zarzutem wskazał, że nie mógł kwestionować wysokości szkody zarówno w stosunku do (...) S.A. jak i E. oraz w stosunku do ubezpieczyciela. Wszystkie dokumenty niezwłocznie przekazywał a w niniejszym sporze nie jest stroną przegrywającą gdyż spór był przedwczesny albowiem strona powodowa wiedziała o tym, że szkodą jest likwidowana i (...) obciążył powoda jej kosztami jako sprawcę szkody.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie zamówienia nr (...) z dnia 13 listopada 2014r. powód wykonał na rzecz pozwanego usługi pracy dźwigiem na budowie kanałów spalin i wentylatorów wspomagających w ramach budowy instalacji odsiarczania spalin w Elektrowni (...).

Inwestorem na tej budowie była (...) Spółka Akcyjna w Ś.. Generalnym wykonawcą był (...) S.A. w K. a pozwany był podwykonawcą.

Pomiędzy stronami bezspornym był fakt, że powód wykonał na rzecz pozwanego usługi, za które żąda zapłaty należności objętej pozwem, na podstawie faktury numer (...) na kwotę 155.053,80 zł, a szczegółowo wykazane kartami pracy sprzętu za okres od 1 do 30 kwietnia 2015r. Bezspornym był również fakt, że w dniu 1 kwietnia 2015r. podczas prac montażowych kanału, pracownik powoda M., M. S. uszkodził rurociąg wody amoniakalnej.

Po wcześniejszej wymianie pism pomiędzy inwestorem i generalnym wykonawcą – inwestor (...) S.A. przesłał generalnemu wykonawcy (...) SA pismo z 16 kwietnia 2015r. wraz z ofertą firmy (...) S.A. na naprawę uszkodzonych elementów. Przy czym firma (...) jako wykonawca rurociągu, który był objęty gwarancją wskazała w ofercie szczegółowo koszty i zakres naprawy.

Niezwłocznie, bo 20 kwietnia 2015r., pismo inwestora z 16 kwietnia 2015r. wraz z ofertą (...) SA generalny wykonawca przesłał pozwanemu. W piśmie z 23 kwietnia 2015r. inwestor poinformował generalnego wykonawcę o obniżeniu ceny z oferty przez firmę (...). Powyższe pismo wraz z ofertą (...) S.A. zostało przesłane przez generalnego wykonawcę pozwanemu – jako podwykonawcy. Pismem z 27 kwietnia 2015r. pozwany poinformował powoda o tym, że obciążył go kosztami naprawy uszkodzonego rurociągu a w załączeniu przesłał powodowi pisma generalnego wykonawcy z 20 i 24 kwietnia 2015r.

Protokołem z 9 czerwca 2015r. inwestor przy udziale generalnego wykonawcy odebrał od (...) S.A. prace dotyczące naprawy uszkodzonego rurociągu i obciążył kosztami naprawy generalnego wykonawcę w łącznej kwocie 247.230,00 zł na podstawie faktury (...) z 9.06.2015r. Następnie generalny wykonawca obciążył tymi samymi kosztami pozwanego podwykonawcę wystawiając fakturę nr (...) z dnia 15 lipca 2015r. Generalny wykonawca i podwykonawca potrącili wzajemnie należności uwzględniając w potrąceniu powyższą fakturę. W konsekwencji powyższego pozwany wystawił dla powoda fakturę VAT (...) na kwotę 247.230,00 zł tytułem kosztów naprawy uszkodzonego rurociągu z 20 lipca 2015r. i oświadczeniem o potrąceniu z tej samej daty dokonał potrącenia należności z tej faktury z wierzytelnością powoda wynikającą z faktur nr (...)r. z dnia 31.03.2015r. i nr (...) z dnia 30.04.2015r. Przy czym z objętej potrąceniem faktury (...) pozostała do zapłaty kwota 47.000 zł a z faktury (...) cała należność w kwocie 155.053,80 zł.

(dowód: zamówienie nr (...) wraz z ogólnymi warunkami zamówień k.7-33, faktura nr (...) k. 42, karty pracy sprzętu k.34-41, faktury korygujące k.43,52, noty ze zdarzenia zaistniałego 1.04.2015r. k. 83, 84, pismo inwestora z 16.04.2015r. wraz z ofertą R. k.90 -93, pismo inwestora z 20.04.2015r. k. 89, pismo pozwanego z 27.04.2015r. k.85, protokoły z 9.06.2015r. k.98-104 , faktura (...) k.96, faktura nr (...) k.95, pisma o kompensacie wzajemnych należności z 31.07.i 5.08.2015r. pomiędzy generalnym wykonawcą i pozwanym podwykonawcą k.149,150 faktura VAT (...) k. 166, oświadczenie o potrąceniu z 20.07.2015r. k.72.

Pismem z 10 czerwca 2015r. pozwany informował Kancelarię (...) w K. o zaistniałej sytuacji w związku z zaistniałą szkodą prosząc o wstrzymanie windykcji (k. 82).

Pozwany przekazał likwidację szkody , w związku z łączącą go polisą nr (...), ubezpieczycielowi (...) SA, w której imieniu działała firma (...) Sp. z o.o. Spółka Komandytowa w W. (pismo firmy (...) Sp. z o.o. s.k. z 15.05.2015r. k. 114). Działająca na zlecenie ubezpieczyciela firma (...) zwróciła się o dokumentację do inwestora k.114-117. Z kolei generalny wykonawca przesłał informację o likwidacji szkody pozwanemu pismem z 28.05.2015r. załączając pismo likwidatora z 15.05.2015r. (k. 94).

Pismem z 1.06.2015r. powód prosił pozwanego o przesłanie potrzebnych dokumentów do likwidacji szkody ubezpieczycielowi (k. 112).

Sąd dał wiarę powołanym wyżej dowodom z dokumentów gdyż nie były one kwestionowane przez strony a ich prawdziwość nie budziła wątpliwości.

Sąd oparł się również na dowodzie z przesłuchania stron, który to dowód został przeprowadzony przed tym sądem w sprawie sygn.. akt VI GC 201/15. Przy czym Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda co do tego, że nie otrzymał żadnych dokumentów dotyczących zaistniałej szkody albowiem przeczy temu pismo pozwanego przesłane powodowi z dnia 27 kwietnia 2015r. , do którego były załączone pisma generalnego wykonawcy wraz z kalkulacją naprawy (k. 85). Nadto powód przyznał, że na temat szkody rozmawiał z prezesem zarządu pozwanego a także przekazał likwidację szkody ubezpieczycielowi.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Pomiędzy stronami bezspornym był fakt wykonania przez powoda usług pracy dźwigiem w okresie od 1 do 30 kwietnia 2015r. na podstawie zamówienia nr (...). Bezspornym był również fakt zaistnienia szkody w dniu 1 kwietnia 2015r. kiedy to pracownik powoda obsługujący dźwig uszkodził rurociąg wody amoniakalnej na budowie, na której pozwany był podwykonawcą.

Niewątpliwie pozwany poniósł szkodę w wysokości 247.230,00 zł za naprawę uszkodzonego rurociągu gdyż generalny wykonawca obciążył go tą kwotą na podstawie faktury (...), która została skompensowana z należnościami wzajemnymi pozwanego jako podwykonawcy w stosunku do generalnego wykonawcy (kompensaty z 31.07. i 8.05.2015r.). Powód występując o zapłatę, należności tytułem wykonanych usług dla pozwanego był świadomy istnienia wzajemnej wiarygodności pozwanego tytułem odszkodowania za uszkodzenie rurociągu. Bezspornym jest , że pozwany informował powoda o tym, że odbywa się naprawa rurociągu jak też, że naprawę wykonuje firma (...), która udzieliła gwarancji na rurociąg i ta gwarancja trwa nadal (pismo pozwanego z 27.04.2015r. wraz z załącznikami , w tym pismo (...) Wytwarzanie z ceną naprawy).

Stosownie do art. 498 § 1 kc gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelnością drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku , a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przez innym organem państwowym.

Stosownie do art. 498 § 2 kc skutek potrącenie obie wierzytelności umarzają się wzajemnie do wysokości wierzytelności niższej.

Z art. 499 kc wynika, że potrącenia dokonuje się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe.

W toku sporu zakończyła się naprawa uszkodzonego rurociągu co spowodowało, że generalny wykonawca obciążył kosztami jego naprawy pozwanego. Dlatego też pozwany pismem z dnia 20 lipca 2015r. złożył powodowi oświadczenie o potrąceniu podnosząc jednocześnie zarzut potrącenia w sprzeciwie od nakazu zapłaty, w którym wniósł o oddalenie powództwa (k. 65,66).

Powyższy zarzut w świetle okoliczności ustalonych w sprawie Sąd uznał za zasadny. Kwota wynikająca z faktury nr (...) została potrącona z wierzytelnością pozwanego objętą faktur VAT nr (...) – co wynika z oświadczenia z dnia 20 lipca 2015r. Dlatego też mając na uwadze cytowane wyżej przepisy Sąd orzekł jak w pkt I sentencji wyroku. Obie wierzytelności umorzyły się do wysokości wierzytelności niższej, co skutkowało oddaleniem powództwa.

W zakresie odsetek od kwoty objętej pozwem roszczenia powoda Sąd nie uwzględnił mając na uwadze treść art. 499 kc tj. że oświadczenie o potrąceniu ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe, czyli

kiedy doszło do powstania stanu potrącalności (por. wyr. SN z 27.11.2003r. III CK 152/02,Legalis). Wobec tak zakreślonej retroaktywności oświadczenia o potrąceniu, za niebyłe należy uznać te skutki prawne, których założeniem było istnienie umorzonych przez potrącenie wierzytelności w czasie pomiędzy powstaniem stanu potrącalności a złożeniem oświadczenia o potrąceniu (vide Kodeks cywilny Tom II Komentarz do artykułów 450-1088 pod redakcją K. Pietrzykowskiego 6.wydanie, Wydawnictwo C.H. Beck, komentarz do art. 498 kc str. 134).

W niniejszej sprawie wysokość wierzytelności przedstawionej do potrącenia pozwany wykazał poprzez złożenie kalkulacji firmy (...), która naprawiała uszkodzony rurociąg. Z pism inwestora z 22 i 23 kwietnia 2015r. (K. 87,88) wynika, że inwestor negocjował ofertę R., która obniżyła koszty naprawy. Koszty naprawy zostały ustalone w fakturze, którą R. wystawiła dla inwestora a ten dla generalnego wykonawcy - ten z kolei dla pozwanego. Powód niewątpliwie zapoznał się z pismami generalnego wykonawcy oraz ofertą R. – co wynika z pisma pozwanego z dnia 27 kwietnia 2015r. (k. 27). Powód więc o kosztach naprawy wiedział jeszcze przed wytoczeniem sporu i na etapie gdy szkodę likwidował ubezpieczyciel – wynika to z pisma powoda z dnia 1 czerwca 2015r. (k. 106). Powód nie kwestionował wysokości kosztów naprawy rurociągu ani przed ani po wytoczeniu sporu w związku z zarzutem potrącenia podając na rozprawie w dniu 19 stycznia 2016r. , że kwestia ta zostanie rozstrzygnięta w toku postępowania sądowego. Powód jednak generalnie przecząc roszczeniu pozwanego przedstawionemu do potrącenia nie zgłosił żadnych wniosków dowodowych, które podważyłyby koszty naprawy rurociągu przedstawione przez pozwanego. Nie potwierdziły się również w toku sporu zarzuty powoda co do tego, że pozwany nie współpracował z firmą (...), która likwidowała szkodę na zlecenie ubezpieczyciela (...) SA, w której powód był ubezpieczony. Firma (...) Sp. z o.o. Sp. komandytowa w W. pismem z dnia 18 sierpnia 2015r. powiadomiła poszkodowanego o wyliczonej wartości szkody nie zarzucając braku dokumentów potrzebnych do jej likwidacji (k. 149 w sprawie VI GC 201/15).

Mając na uwadze powyższe Sąd przyjął wysokość szkody z faktury przedłożonej przez pozwanego do potrącenia w kwocie w niej wskazanej.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1 kpc.

Skonkretyzowanie się roszczenia odszkodowawczego powstałego w wyniku zaistniałej szkody w kwocie 247.230,00 zł tytułem naprawy za uszkodzony rurociąg nastąpiło w toku sporu i co do istnienia, której to kwoty powód był informowany przed wytoczeniem niniejszego sporu. Skoro powód jednak zdecydował się na wystąpienie ze sporem mimo możliwości potrącenia wzajemnych wierzytelności Sąd uznał, że w powyższym zakresie kosztami postępowania należy obciążyć powoda.